

Gezocht: Wezen uit het St. Jacobs Godshuis

Henk Geist
hgeist@ollanmediacombinate.nl

Haarlem * Een bijzondere zoektocht kun je het wel noemen. Historicus Wim Cerutti is voor zijn boek over het Sint Jacobs Godshuis op zoek naar wezen die vóór 1962 in dat markante gebouw hebben gewoond. „Daar moeten er nog een paar van in leven zijn”, weet hij bijna zeker. Eén wees, inmiddels ver in de tachtig, heeft hij al weten op te sporen.

Cerutti, voormalig loco-gemeentesecretaris van de gemeente Haarlem en auteur van boeken over onder meer het Haarlemse stadhuis en de kunstenaar Torrentius, schrijft op verzoek van het college van regenten van het Jacobs Godshuis een boek over dit complex aan de Hagestraat 10, dat lange tijd dienst deed als weeshuis. Het straat nu bekend als het Rosenstock Hussy Huis, maar dat is pas sinds 1971. De oorsprong van het gebouwencomplex gaat terug tot 1437.

Verspijkerd

Het boek moet op 1 november verschijnen, maar een ding is Cerutti nu al duidelijk. „Het Sint Jacobs Godshuis kent een bijzonder interessante en gecompliceerde geschiedenis. Ik ken de historie van veel grote gebouwen in Haarlem. De oude Bavo op de Grote Markt is altijd kerk geweest, het stadhuis heeft zo'n twintig verschillende functies gekend, maar aan dit Jacobs Godshuis is in zeshonderd jaar tijd zo ontzettend veel verspijkerd. Het heeft wel tweehonderd verschillen-

'Je moet er niet aan denken dat dit pand in handen valt van een projectontwikkelaar.' FOTO UNITED PHOTOS/ROUSSAINT KLUITERS

de ruimtes en er zijn nog maar weinig echt originele onderdelen terug te vinden.”

Het ontstond in 1437 uit de nalatenschap van een weduwe die hier haar woonhuis en nog een paar huizen had. Die panden stond zij af aan het Jacobsgilde, dat begin die eeuw was opgericht in Haarlem, door pelgrims die de tocht naar Santiago de Compostela hadden volbracht. Cerutti: „Die weduwe bedong dat het een gasthuis zou worden voor pel-

grims, reizigers en mensen die verzorging nodig hadden. En het moest Jacobs Gasthuis heten. Het werd een soort centrum voor het Jacobsgilde, van hieruit vertrokken mensen uit Haarlem en omgeving voor hun tocht naar Santiago. In de loop van de tijd is het complex uitgebreid en het werd op een gegeven moment een stedelijk passantenhuis. Je had in de middeleeuwen veel rondtrekkende lieden, gespuis zoals dat toen werd genoemd, die

konden hier gratis overnachten.” Vanaf 1715 doet het gebouwencomplex dienst als wees- en armenhuis en wordt de naam Gasthuis omgedoopt in Godshuis. „Op het hoogtepunt woonden hier zo'n 300 mensen en liepen er ook nog vijftig personeelsleden rond. Maar het aantal wezen werd geleidelijk aan steeds minder. In 1966 werden de deuren van het totaal uitgewoonde complex gesloten. Het pand werd gekocht door vier gezinnen, die wer-

Cerutti schrijft
boek over historie
Hagestraat 10
HO 14-3. 2015

den geïnspireerd door de sociale ideeën van Rosenstock Hussy. Daardoor had het tot 1996 nog een soort opvangfunctie. Nu is het een gemeenschappelijk wooncomplex. Het pand is nog steeds van enorme waarde voor de stad Haarlem, ik hoop dat door mijn boek de gemeente daar hernieuwde belangstelling voor krijgt. Ik moet er niet aan denken dat het in handen valt van een slinke projectontwikkelaar die hier veertig luxe appartementen gaat maken.”

Inkleuren

Cerutti heeft de afgelopen maanden de archieven doorgespit en de nodige literatuur tot zich genomen. „Maar ik wil mijn boek nog inkleuren met menselijke verhalen. Ik ben op zoek naar mensen die hier als wees hebben gewoond, vóór 1962. Ik heb al een man gevonden die hier in 1934 op zijn tweede is komen wonen. Maar ook andere mensen die nog verhalen hebben over de periode zijn welkom, evenals de verhalen van mensen die vanaf hier naar Santiago zijn gelopen of geficst. En in de Tweede Wereldoorlog hebben er nogal wat onderduikers op de zolder gezeten. Ook de verhalen daarover teken ik graag op.”

Wim Cerutti is bereikbaar via email: w.cerutti@chello.nl